

УДК 351.82:64:504.06

О. Ігнатенко

СИСТЕМА КОНТРОЛЮ У СФЕРІ БЛАГОУСТРОЮ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ

Проведено аналіз існуючої системи контролю у сфері благоустрою населених пунктів. Проаналізовано останні дослідження, що стосуються системи контролю в цій сфері. Розглянуто загальні вимоги до здійснення контролю в рамках державного регулювання, проаналізовано стан застосування державного, самоврядного та громадського контролю в цій сфері. Запропоновано пропозиції щодо удосконалення системи контролю у сфері благоустрою населених пунктів.

Ключові слова: державне регулювання, сфера благоустрою населених пунктів, благоустрій, житлово-комунальне господарство, державна політика, державне управління, нормативно-правове регулювання.

Контроль є важливою ознакою змісту державного управління. Функція контролю у державному управлінні полягає в аналізі та порівнянні фактичного стану в тій чи іншій галузі з вимогами, які поставлені перед ними, відхиленнями у виконанні визначених завдань та причинах цих відхилень, а також оцінкою діяльності й доцільності саме такого шляху. Така специфічність призначення контролю, як зазначають у своїх працях дослідники цієї проблеми, і дає змогу виділити його серед інших функцій управління, створити спеціальні органи, які не виконують або майже не виконують інших, окрім контролю, державних функцій, визначити компетенцію цих органів [1].

Загальним питанням контролю у житлово-комунальному господарстві, зокрема у сфері благоустрою населених пунктів, приділили свою увагу дослідники В. Логвиненко [2], який запропонував механізм контролю за процесами реформування та розвитку підприємств житлово-комунального господарства в регіоні, С. Корнійчук [3], який запропонував встановити контроль рівня цін і тарифів і якості послуг, що надаються житлово-комунальним господарством, Н. Олійник [4], яка запропонувала удосконалити контроль саморегулюючих організацій в житлово-комунальному господарстві.

Сучасні комплексні дослідження щодо контролю в сфері благоустрою населених пунктів здійснював російський вчений професор К. Бельський, який розглядав цю сферу як складову контролю за громадським порядком та громадською безпекою [5]. Однак його погляди зосереджувались на обґрунтуванні залучення органів внутрішніх справ до процесів контролю в сфері благоустрою населених пунктів.

Розгляду питань контролю в сфері благоустрою населених пунктів присвячено і роботи вітчизняних дослідників. Так, дослідник П. Покатаєв [6] у своїх дослідженнях пропонував удосконалення самоврядного та громадського контролю, зокрема в сфері благоустрою населених пунктів. Такі удосконалення стосувались забезпеченості відкритості та доступу суспільства до інформації. Однак контроль у сфері благоустрою розглядався у сукупності з іншими контрольними самоврядними та громадськими повноваженнями.

Дослідник Є. Пряхін у своїй роботі запропонував залишити функцію контролю в сфері благоустрою за органами виконавчої влади, аргументуючи це адміністративною реформою [7].

Значного розгляду питання контролю в сфері благоустрою населених пунктів знайшли у дослідженнях Є. Щербини [8], який у своїй роботі пропонував: прийняти Інструкцію щодо притягнення до відповідальності за адміністративні проступки, пов'язані з порушенням державних стандартів, норм і правил у сфері благоустрою населених пунктів; оптимізувати розгляд справ у сфері благоустрою населених пунктів шляхом надання прав розглядати справи за порушення державних стандартів, норм і правил у сфері благоустрою населених пунктів згідно із ст. 152 Кодексу України про адміністративні правопорушення [9] особам, уповноваженим складати протокол; розширити коло органів виконавчої влади, що здійснюють державний контроль за дотриманням законодавства у сфері благоустрою території населених пунктів, а саме: центральний орган виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства, місцеві державні адміністрації та органи внутрішніх справ.

Однак у досить важливих для сфери благоустрою населених пунктів пропозиціях з удосконалення контролю автором не запропоновано, що має включати Інструкція з притягнення до відповідальності за адміністративні проступки, пов'язані з порушенням державних стандартів, норм і правил у сфері благоустрою населених пунктів.

Більшість досліджень, що стосувались житлово-комунального господарства, розглядалися без врахування специфіки здійснення контролю в сфері благоустрою населених пунктів. У дослідженнях, що стосувались контролю в сфері благоустрою населених пунктів, поза увагою дослідників залишилися питання взаємовідносин між державним, самоврядним та громадським контролем.

Тому мета статті полягає у дослідженні системи контролю у сфері благоустрою населених пунктів та надання відповідних пропозицій з її удосконалення.

Загальні правові та організаційні засади, а також основні принципи і порядок здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, повноваження органів державного нагляду (контролю), їх посадових осіб і права, обов'язки та відповідальність суб'єктів господарювання під час здійснення державного нагляду (контролю) визначає Закон України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності" [10].

Під державним наглядом (контролем) розуміється діяльність уповноважених законом центральних органів виконавчої влади, їх територіальних органів, державних колегіальних органів, органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування в межах повноважень, передбачених законом, щодо виявлення та запобігання порушенням вимог законодавства суб'єктами господарювання та забезпечення інтересів суспільства, зокрема належної якості продукції, робіт та послуг, допустимого рівня небезпеки для населення, навколишнього природного середовища. Заходи державного нагляду (контролю) враховують в себе планові та позапланові заходи, які здійснюються шляхом проведення перевірок, ревізій, оглядів, обстежень та інших дій.

Цим законом встановлені загальні вимоги до здійснення державного нагляду (контролю). Так, державний нагляд (контроль) здійснюється за місцем провадження господарської діяльності суб'єкта господарювання або його відокремлених

підрозділів, або у приміщенні органу державного нагляду (контролю) у випадках, передбачених законом.

Винятково законами встановлюються: органи, уповноважені здійснювати державний нагляд (контроль) у сфері господарської діяльності; види господарської діяльності, які є предметом державного нагляду (контролю); повноваження органів державного нагляду (контролю) щодо зупинення виробництва (виготовлення) або реалізації продукції, виконання робіт, надання послуг; вичерпний перелік підстав для зупинення господарської діяльності; спосіб здійснення державного нагляду (контролю); санкції за порушення вимог законодавства і перелік порушень, які є підставою для видачі органом державного нагляду (контролю) припису, розпорядження або іншого розпорядчого документа.

Орган державного нагляду (контролю) не може здійснювати державний нагляд (контроль) у сфері господарської діяльності, якщо закон прямо не уповноважує такий орган на здійснення державного нагляду (контролю) у певній сфері господарської діяльності та не визначає повноваження такого органу під час здійснення державного нагляду (контролю).

Відповідно до ст. 38 Закону України “Про благоустрій населених пунктів” [11] контроль у сфері благоустрою населених пунктів спрямований на забезпечення дотримання всіма органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями незалежно від форм власності та підпорядкування, а також громадянами, зокрема іноземцями та особами без громадянства, вимог цього закону, Правил благоустрою території населеного пункту та інших нормативно-правових актів.

Постановою Кабінету Міністрів України № 1048 від 07.10.2009 р. затверджено критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері благоустрою населених пунктів, галузі поховання і сфері вивезення побутових відходів та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) [12].

Ці критерії встановлені з метою проведення оцінки господарської діяльності, пов’язаної із забезпеченням належного технічного стану та/або утримання об’єктів, споруд, обладнання, мереж, безпеки для життя і здоров’я населення, із запобіганням виникненню загрози навколишньому природному середовищу, на основі яких визначається ступінь ризику – високий, середній та незначний. До критеріїв належать:

– стосовно технічного стану та/або утримання об’єктів сфери благоустрою населених пунктів – оцінка: технічного стану об’єктів; стану виконання інвестиційних програм, а також у межах бюджетного фінансування у сфері благоустрою населених пунктів; стану виконання програм енергозбереження в межах бюджетного фінансування; стану утримання, поточного та капітального ремонту об’єктів;

– стосовно соціально-економічної ситуації – оцінка: рівня загрози з урахуванням імовірності виникнення негативних соціальних і матеріальних наслідків від провадження господарської діяльності та можливих технологічних порушень у процесі експлуатації об’єктів; забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення; ресурсного потенціалу, необхідного для усунення технологічних порушень у процесі утримання об’єктів; стану відшкодування збитків та іншої шкоди, заподіяної суб’єктами господарювання внаслідок порушення законодавства; проведення інвентаризації та паспортизації закріплених за

суб'єктами господарювання об'єктів благоустрою; запобігання передчасному зносу об'єктів;

– стосовно організації роботи із споживачами – оцінка: стану укладення та виконання договорів із споживачами відповідно до законодавства; ефективності досягнення суб'єктами господарювання показників кількості і якості наданих споживачам послуг та їх вартості;

– стосовно екологічної ситуації – оцінка: ефективності заходів щодо надійного забезпечення споживачів послугами, що враховують рівень загрози виникнення негативних екологічних наслідків для населення, навколишнього природного середовища від провадження зазначеної господарської діяльності відповідно вимог законодавства; ефективності заходів щодо запобігання виникненню надзвичайної екологічної ситуації.

Критеріями віднесення суб'єктів господарювання до групи суб'єктів із високим ступенем ризику є провадження ними діяльності з утримання: мостів, пішохідних мостів, підземних переходів, тунелів, естакад, закритих та відкритих водостоків, дренажів, зливостоків; засобів та обладнання зовнішнього освітлення; технічних засобів регулювання дорожнього руху; будівель та споруд системи інженерного захисту територій; місць поховання (кладовищ, колумбаріїв, крематоріїв); полігонів та звалищ для твердих побутових відходів, великогабаритних побутових відходів, ремонтних побутових відходів; зливних станцій для рідких побутових відходів; сміттєспалювальних та сміттєпереробних заводів.

Критеріями віднесення суб'єктів господарювання до групи суб'єктів із середнім ступенем ризику є провадження ними діяльності з утримання: парків (гідропарків, лугопарків, лісопарків, парків культури та відпочинку, парків – пам'яток садово-паркового мистецтва, спортивних, дитячих, історичних, національних, меморіальних та інших), рекреаційних зон, садів, скверів та майданчиків; майданів, площ, бульварів, проспектів, вулиць, доріг, внутрішньоквартальних проїздів, тротуарів; пляжів; місць невідомих поховань, зареєстрованих у установленому порядку; сміттєперевантажувальних та сміттєсортувальних станцій (заводів).

До суб'єктів господарювання з незначним ступенем ризику належать інші суб'єкти господарювання, не віднесені до суб'єктів господарювання з високим та середнім ступенем ризику.

Планові заходи державного нагляду (контролю) за діяльністю суб'єктів господарювання у сфері благоустрою населених пунктів здійснюються: з високим ступенем ризику – не частіше ніж два рази на рік; із середнім ступенем ризику – не частіше ніж один раз на рік; з незначним ступенем ризику – не частіше ніж один раз на три роки.

Контроль у сфері благоустрою населених пунктів поділяється на державний, самоврядний та громадський.

Державний контроль за дотриманням законодавства у сфері благоустрою території населених пунктів здійснюється місцевими державними адміністраціями.

Порядок здійснення державного контролю у сфері благоустрою населених пунктів визначається цим законом та іншими законодавчими актами.

Водночас, відповідно до Закону України “Про місцеві державні адміністрації” [13], виконавчу владу в областях і районах, містах Києві та Севастополі здійснюють місцеві державні адміністрації. Особливості здійснення

виконавчої влади у містах Києві та Севастополі визначаються окремими законами України.

Щодо міста Севастополь окремого закону прийнято не було, а ось для визначення спеціального статусу міста Києва як столиці України, особливостей здійснення виконавчої влади та місцевого самоврядування у місті відповідно до Конституції України та законів України був прийнятий Закон України “Про столицю України – місто-герой Київ” [14]. Цим же законом встановлено, що місцеві державні адміністрації підзвітні і підконтрольні відповідним радам у частині повноважень, делегованих їм відповідними радами. Однак питання контролю у сфері благоустрою територій і цьому законі не знайшли свого відображення.

Наразі функції з державного контролю у сфері благоустрою населених пунктів в містах Києві та Севастополі здійснюють відповідні міські державні адміністрації, що водночас виконують функції органів місцевого самоврядування, на які відповідно до Законів України “Про місцеве самоврядування в Україні” [15] та “Про благоустрій населених пунктів” покладено обов’язок організація забезпечення на території населеного пункту чистоти і порядку, дотримання тиші в громадських місцях. Також від них фінансово залежать суб’єкти господарювання, що здійснюють діяльність в сфері благоустрою населених пунктів, а також підпорядковуються комунальні підприємства у цій сфері.

Таким чином втрачається сутність державного контролю в містах Києві та Севастополі, оскільки з одного боку – це контролююча інституція, а з іншого боку – підконтрольна інституція.

Тому необхідно позбавити виконавчу владу у містах Києві та Севастополі функцій з державного контролю в сфері благоустрою населених пунктів і передати їх до центрального органу виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства.

Крім цього, у Кодексі України про адміністративні правопорушення для забезпечення здійснення державного контролю необхідно передбачити можливість місцевим державним адміністраціям (крім Київської та Севастопольської міської державної виконавчої влади у містах) та центральному органу з виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства (в містах Київ та Севастополь) розглядати справи про адміністративні правопорушення в сфері благоустрою населених пунктів.

Самоврядний контроль у сфері благоустрою населених пунктів здійснюється сільськими, селищними, міськими радами та їх виконавчими органами.

Для здійснення контролю за станом благоустрою населених пунктів, виконанням Правил благоустрою території населеного пункту, зокрема організації озеленення, охорони зелених насаджень і водойм, створення місць відпочинку громадян, утримання в належному стані закріплених за підприємствами, установами, організаціями територій, сільські, селищні, міські ради можуть утворювати інспекції з благоустрою населених пунктів.

Вимоги до здійснення самоврядного контролю органами місцевого самоврядування щодо господарської діяльності у сфері благоустрою населених пунктів визначені Законом України “Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності”.

Водночас питання самоврядного контролю, що не пов’язані із господарською діяльністю в сфері благоустрою населених пунктів нормуються лише Кодексом України про адміністративні правопорушення.

Самоврядний контроль за станом благоустрою населених пунктів здійснюється шляхом: проведення перевірок території; розгляду звернень підприємств, установ, організацій та громадян; участі в обговоренні проектів благоустрою територій населених пунктів, іншої технічної документації з питань благоустрою і внесення відповідних пропозицій на розгляд органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій; подання позовів до суду про відшкодування шкоди, завданої об'єктам благоустрою внаслідок порушення законодавства з питань благоустрою населених пунктів, Правил благоустрою території населеного пункту.

Положення про інспекцію з благоустрою населених пунктів затверджується відповідною сільською, селищною або міською радою на підставі Типового положення, яке затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства.

На разі таке Типове положення не затверджено, що стримує розвиток і функціонування самоврядного контролю в цій сфері. Водночас, наказом Мінжитлокомунгосп України № 177 від 09.11.2007 р. затверджено Примірне положення про інспекцію з благоустрою населеного пункту [16].

Згідно з цим наказом, основними завданнями інспекції з благоустрою населеного пункту визначені: контроль за станом благоустрою населеного пункту; контроль за дотриманням правил благоустрою населеного пункту; сприяння розвитку та поліпшенню стану благоустрою населеного пункту; притягнення винних до відповідальності за порушення законодавства у сфері благоустрою населених пунктів; профілактика запобігання правопорушень у сфері благоустрою населеного пункту.

Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України “Про затвердження Національного плану дій щодо підвищення рівня благоустрою населених пунктів та прилеглих до них територій на 2010 – 2015 роки” № 1320-р від 04.11.2009 р. [17], здійснюється збирання даних щодо функціонування самоврядного контролю в сфері благоустрою населених пунктів.

Так, у населених пунктах, за даними 2013 р. діяло 309 інспекцій з благоустрою, тоді як у 2009 р. лише 160 інспекцій. В інспекціях із благоустрою працюють 1229 інспекторів. Вартість утримання інспекцій з благоустрою зросла з 5,4 млн грн у 2009 році до 24 млн грн у 2013 р.

Внаслідок здійснення перевірок інспекціями з благоустрою до відповідних бюджетів надійшло майже 6,3 млн грн, тоді як у 2009 р. цей показник становив 2,2 млн грн.

Аналіз функціонування інспекцій із благоустрою свідчить, що сума штрафів, отриманих місцевими бюджетами на одного інспектора, зросла в середньому з 3,1 тис. грн у 2009 р. до 5,1 тис. грн у 2013 р.

Однак, якщо з отриманих штрафів у місцеві бюджети на одного інспектора з благоустрою відняти витрати на його утримання, то така діяльність є збитковою. Так, збитки для місцевих бюджетів на одного інспектора у 2009 р. становили 4,5 тис. грн, а у 2013 р. – 14,4 тис. грн, що може свідчити про зниження якості та неефективності роботи інспекцій з благоустрою. Однак треба пам'ятати, що до функцій інспекцій з благоустрою має належати робота з попередження та профілактики адміністративних правопорушень у цій сфері.

Громадський контроль у сфері благоустрою населених пунктів здійснюється громадськими інспекторами благоустрою населених пунктів, згідно з положенням, яке затверджується спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства.

Громадські інспектори благоустрою населених пунктів: беруть участь у проведенні спільно з працівниками органів державного контролю рейдів та перевірок додержання підприємствами, установами, організаціями та громадянами законодавства у сфері благоустрою населених пунктів; проводять перевірки і складають протоколи про порушення законодавства у сфері благоустрою населених пунктів і подають їх органам державного контролю у цій сфері та правоохоронним органам для притягнення винних до відповідальності; надають допомогу органам державного контролю у сфері благоустрою населених пунктів у діяльності щодо запобігання порушенням законодавства про благоустрій населених пунктів; здійснюють інші повноваження відповідно до закону.

Результати громадського контролю за станом благоустрою територій підлягають оприлюдненню на зборах мешканців відповідної території та розгляду органами місцевого самоврядування в порядку, визначеному законодавством.

Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України № 1320-р від 04.11.2009 р. “Про затвердження Національного плану дій щодо підвищення рівня благоустрою населених пунктів та прилеглих до них територій на 2010 – 2015 роки”, здійснюється збирання даних щодо функціонування громадського контролю у сфері благоустрою населених пунктів.

Так, станом на 2013 р. в Україні діє понад 5 тис. громадських інспекторів, які здійснили майже 21 тис. рейдів та перевірок. В результаті їх діяльності у 2013 р. було складено понад 9 тис. протоколів, а до місцевих бюджетів надійшло близько 5,3 млн грн, в той час як у 2009 р. – 8,6 млн грн.

У розрахунку на одного громадського інспектора з благоустрою показник отриманих штрафів до місцевих бюджетів знизився з 2,5 тис. грн у 2009 р. до 1 тис. грн у 2013 р., що свідчить про зниження ефективності функціонування системи громадського контролю, зокрема через незадовільне правове регулювання цього питання.

Наказом Мінбуду України № 7 від 16.01.2007 р. затверджено Положення про громадський контроль у сфері благоустрою населених пунктів, що зареєстровано в Міністерстві юстиції України № 220/13487 від 13.03.2007 р. [18].

Однак, на нашу думку, діяльність громадських інспекторів у сфері благоустрою населених пунктів дуже забюрократизована. Так, за цим наказом, діяльність громадських інспекторів організовують та координують місцеві державні адміністрації. Хоча доцільніше ці функції передати до органів місцевого самоврядування через те, що саме вони здійснюють самоврядний контроль і більш наближені до контролю за адміністративними правопорушеннями. До того ж, саме громадські інспектори з благоустрою можуть підвищити результативність самоврядного контролю, працюючи спільно.

Також наказом встановлено, що громадськими інспекторами з благоустрою можуть бути громадяни України, що досягли 18 років, мають досвід роботи у сфері благоустрою та пройшли співбесіду у відповідній місцевій державній адміністрації. На нашу думку, це стримує розвиток і поширення громадського контролю, тому необхідно виключити норму про наявний досвід роботи у сфері благоустрою

населених пунктів. Потребує виключення і необхідність проходження співбесіди, адже в будь-якому випадку громадські інспектори у своїй діяльності керуються Конституцією України, законами України, актами Президента України і Кабінету Міністрів України, іншими нормативно-правовими актами і стандартами.

Наказом також передбачено, що посвідчення громадського інспектора благоустрою населених пунктів видають відповідні місцеві державні адміністрації терміном на один рік із щорічним продовженням за результатами оцінки щоквартальних та щорічного звітів громадського інспектора про виконану роботу.

Вважаємо, що це також значна бюрократизація процесу у громадському контролі. Враховуючи те, що громадський контроль не надає ніяких преференцій та здійснюється на громадських засадах, без звільнення від основної роботи і без додаткової оплати праці, пропонуємо скасувати звітування громадськими інспекторами з благоустрою.

Крім цього, у Кодексі України про адміністративні правопорушення для забезпечення здійснення громадського контролю необхідно передбачити можливість громадським інспекторам із благоустрою складати протоколи про адміністративні правопорушення в сфері благоустрою населених пунктів.

Висновки

Таким чином, удосконалення системи контролю у сфері благоустрою населених пунктів полягає:

– у *державному контролі*:

1) позбавити виконавчу владу у містах Києві та Севастополі функцій з державного контролю в сфері благоустрою населених пунктів і передати їх до центрального органу виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства;

2) внести зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення де надати право місцевим державним адміністраціям (окрім Київської та Севастопольської міської державної виконавчої влади у містах) та центральному органу з виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства (в містах Київ та Севастополь) розглядати справи про адміністративні правопорушення у сфері благоустрою населених пунктів;

– у *самоврядному контролі*:

1) забезпечити центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, прийняття Типового положення про інспекцію з благоустрою населених пунктів;

2) органам місцевого самоврядування рекомендувати підвищити результативність діяльності інспекцій з благоустрою, зокрема шляхом затвердження центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства відповідних методичних рекомендацій з їх створення та функціонування;

– у *громадському контролі*:

1) переглянути Положення про громадський контроль у сфері благоустрою населених пунктів, де віднести питання організації та координації діяльності громадських інспекторів на органи місцевого самоврядування, виключити норми про наявність досвіду роботи у сфері благоустрою населених пунктів, необхідність проходження співбесіди та звітування про виконану роботу;

2) внести зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення де надати право громадським інспекторам з благоустрою складати протоколи про адміністративні правопорушення в сфері благоустрою населених пунктів.

На нашу думку, у подальших розвідках необхідно розглянути та проаналізувати існуючі механізми визначення відповідальність у сфері благоустрою населених пунктів.

Література

1. Державне управління: теорія і практика [Текст] / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. — К. : Юрінком Інтер, 1998. — С. 10.

2. Логвиненко В. І. Механізми державного управління реформуванням та розвитком підприємств житлово-комунального господарства в регіоні [Текст] : автореф. дис... д-ра наук з держ. упр. : 25.00.02 / Володимир Іванович Логвиненко ; Донецький держ. ун-т управління. — Донецьк : [б. в.], 2009. — 40 с.

3. Корнійчук С. В. Державна політика у сферах державного і регіонального управління розвитком житлово-комунального господарства [Текст] : автореф. дис... канд. наук з держ. упр. : 25.00.02 / С. В. Корнійчук ; Донецький держ. ун-т управління. — Донецьк : [б. в.], 2005. — 21 с.

4. Олійник Н. І. Державне регулювання ринку житла в Україні [Текст] : автореф. дис. ... д-ра наук з держ. упр. : 25.00.02 / Н. І. Олійник ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. — К. : [б. в.], 2011. — 36 с.

5. Бельский К. С. Полицейское право [Текст] : лекц. курс ; под ред. А. В. Куракина. — М. : Дело и сервис, 2004. — 816 с.

6. Покатаєв П. С. Самоврядний контроль у системі благоустрою населених пунктів / П. С. Покатаєв // Інвестиції: практика та досвід [Текст] : наук.-практ. журн. — № 21. — К. : ДКС Центр, 2012. — С. 85—88.

7. Пряхін Є. В. Адміністративно-правове регулювання і забезпечення дотримання правил благоустрою населених пунктів в Україні [Текст] : автореф. дис... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Є. В. Пряхін ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. — Львів : [б. в.], 2007. — 19 с.

8. Щербина Є. М. Адміністративна відповідальність за порушення державних стандартів, норм і правил у сфері благоустрою населених пунктів [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Є. М. Щербина ; Міжнар. ун-т бізнесу та права. — Херсон : [б. в.], 2012. — 20 с.

9. Кодекс України про адміністративні правопорушення № 8073-Х від 07.12.1984 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

10. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності : Закон України № 877-V від 05.04.2007 р. // Відомості Верховної Ради України [Текст]. — 2007. — № 29. — Ст. 389.

11. Про благоустрій населених пунктів : Закон України № 2807-IV від 06.09.2005 р. // Відомості Верховної Ради України [Текст]. — 2005. — № 49. — Ст. 2580.

12. Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері благоустрою населених пунктів, галузі поховання і сфері вивезення побутових відходів та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) : Постанова Кабінету

Міністрів України № 1048 від 07.10.2009 р. // Офіційний вісник України [Текст]. — 2009. — № 77. — Ст. 2615.

13. Про місцеві державні адміністрації : Закон України № 586-XIV від 09.04.1999 р. // Відомості Верховної Ради України [Текст]. — 1999. — № 20. — Ст. 190.

14. Про столицю України – місто-герой Київ : Закон України № 401-XIV від 15.01.1999 р. // Відомості Верховної Ради України [Текст]. — 1999. — № 11. — Ст. 79.

15. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України № 280/97-ВР від 21.05.1997 р. // Відомості Верховної Ради України [Текст]. — 1997. — № 24. — Ст. 170.

16. Інформаційний портал Благоустрій.ІНФО [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://blagoustriy.info>.

17. Про затвердження Національного плану дій щодо підвищення рівня благоустрою населених пунктів та прилеглих до них територій на 2010 – 2015 роки [Електронний ресурс] : Розпорядження Кабінету Міністрів України № 1320-р від 04.11.2009 р. // Урядовий кур'єр [Текст]. — 2009. — № 214. — Режим доступу : www.kmu.gov.ua.

18. Про затвердження Положення про громадський контроль у сфері благоустрою населених пунктів : наказ Мінбуду України № 7 від 16.01.2007 р. // Офіційний вісник України [Текст]. — 2007. — № 19. — Ст. 771.

О. Ihnatenko

CONTROL SYSTEM IN THE AREA OF BEAUTIFICATION OF HUMAN SETTLEMENTS

The article analyses the existing control system in the area of beautification of human settlements. The recent research on control systems in this area is analysed. The common requirements for exercising the state regulatory control are described; the use of state, municipal & non-government control in this area is analysed. As a result of research, the suggestions to improve the system of control in the area of beautification of human settlements are given.

Key words: government regulation, area of beautification of human settlements, beautification, housing & municipal economy, public policy, public administration, legal regulation.